

FAKTAI AKRILAMIDAS

Nustatyta, kad apie 54 000 ES darbuotojų gali patirti akrilamido poveikį. Akrilamido poveikis darbe pirmiausia pasireiškia per monomero sąlytį su oda ir įkvėpus dulkių bei garų akrilamido ir poliakrilamido gamybos metu. Akrilamidas yra cheminė medžiaga, kurią Tarptautinė vėžio tyrimų agentūra (IARC) priskiria prie 2A grupės kancerogeninių medžiagų, t. y. tikėtinas kancerogeninis poveikis. Žmogaus organizme akrilamidas paverčiamas junginiu, vadinamu glikidamidu, kuris sukelia mutacijas ir pakenkia DNR. Aukštas akrilamido profesinio poveikio lygis taip pat gali sukelti neurologinius pažeidimus. Tačiau šiuo metu esami profesinio poveikio tyrimai yra riboti ir negalutiniai.

Kur yra rizika

Nuo šios pavojingos medžiagos gali nukentėti darbuotojai, dirbantys popieriaus ir celiuliozės, statybos, liejimo, naftos gavybos, tekstilės, kosmetikos, maisto perdirbimo, plastiko, kasybos ir žemės ūkio pramonės šakose.

Daugiau apie medžiagą

Akrilamidas priskiriamas nesotiesiems amidams, kambario temperatūroje yra baltos bekvapės kristalinės kietos medžiagos pavidale. Jis daugiausiai naudojamas medžiagų, vadinamų poliakrilamidais ir akrilamido kopolimerais, gamyboje, kurie naudojami daugelyje pramoninės šakų, pvz., popieriaus, dažų, plastikų gamyboje, geriamojo vandens ir nuotekų, įskaitant srutų, valymui.

Kokie simptomai gali pasireikšti

Ilgalaikis ar kartotinis poveikis gali sukelti raumenų silpnumą, nesuderinamumą, odos išbėrimą, pernelyg didelį rankų ir pėdų prakaitavimą, rankų šalimą, odos lupimąsi, apmirimą, nenormalų odos ar raumenų pojūtį, nuovargį ir centrinės bei periferinės nervų sistemos pažeidimą. Ilgalaikis, metų metus trunkantis akrilamido poveikis gali pažeisti DNR, sukelti kelis vėžio tipus.

Latentinis periodas nuo akrilamido poveikio iki su juo susijusio vėžio pasireiškimo svyruoja nuo 4 iki 16 metų.

Ką jūs galite padaryti

Nuolat vykdykite tinkamus poveikio matavimus, kad žinotumėte, kokių veiksmų reikia imtis. Išsiaiškinkite, ar darbuotojai praneša apie ankstyvus simptomus. Darbuotojai turi žinoti poveikio padarinius.

Geriausias sprendimas yra poveikio kontrolė, pvz., vengiant įkvėpimo ir sąlyčio su oda. Idealiu atveju tai būtų uždarytų sistemų, skirtų akrilamido monomero tvarkymui, naudojimas. Jei įmanoma, venkite monomero naudojimo uždaroje erdvėje. Darbuotojai, dirbantys su šia medžiaga, turėtų dėvėti ilgas polivinilo pirštines ir plaunamus kombinezonus. Įrenkite tinkamas vėdinimo sistemas. Valgymas darbo vietose turėtų būti uždraustas. Kiekvienos pamainos pabaigoje ir po bet kokie netyčinio poveikio darbuotojai turėtų kruopščiai nusiprausti. Asmeninės apsaugos priemonės turėtų būti naudojamos tik įgyvendinus visus galimus inžinerinius sprendimus.

References: cancer.gov, EFSA, IARC, EC, NIOSH, OSHA, CAREX